

PRZYPADEK INWAZJI *APHANURUS STOSSICHI* (MONTICELLI,
1891) LOOS, 1907 U ŁOSOSIA *SALMO SALAR* L. W BAŁTYKU
(TREMATODA. HEMIURIDAE)

Znaleziono 4 okazy *A. stossichi* w żołądku jednego osobnika *S. salar* L. przed pierwszym tarłem (grilse) w wieku (5+), złowionego późną zimą w Bałtyku w kierunku północnym od Półwyspu Hel (ok. 18°40' dług. wsch., 54°48' szer. półn.). Tym samym gatunek ten został stwierdzony po raz pierwszy u *Salmonidae* i na tak daleko na północ wysuniętym obszarze Palearktyki. Do tej pory stwierdzano go u przedstawicieli innych gatunków ryb morskich, a przede wszystkim *Clupeidae*: w Morzu Śródziemnym (Monticelli, 1891), w Adriatyku (Loos, 1907), u atlantyckich wybrzeży Hiszpanii (Rioja, 1923 wg Lopez-Neyra, 1941), w Morzu Japońskim (Yamaguti, 1938) i w ujściu Dunaju (Buckaja, 1952). A zatem dotychczas stwierdzone stanowiska pasożyta nie przekraczały 47° szer. półn. na obu półkulach.

Od opisanych dotąd przedstawicieli tego gatunku egzemplarze bałtyckie różnią się jednak obecnością umięśnionego rozszerzenia ujścia pęcherza wydalniczego, które ze względu na swą strukturę może być uważane za przekształcony przydatek ogonowy (ecsoma) w rodzaj „zwieracza” ujścia pęcherza wydalniczego. Cecha ta jest sprzeczna z uznawanym opisem diagnostycznym rodzaju *Aphanurus* Loos, 1907, który charakteryzuje się brakiem przydatka ogonowego. A zatem egzemplarze z Bałtyku należałyby do nowego rodzaju (a przynajmniej do nowego gatunku po wprowadzeniu poprawek do opisu rodzaju *Aphanurus*), za czym przemawia również ich odrębne stanowisko geograficzne i żywiciel. Mimo to zostały tymczasem określone jako *A. stossichi*, ponieważ niektórzy autorzy zauważyli u tego gatunku bardzo nikły przydatek ogonowy (Monticelli, Rioja, Buckaja, loc. cit.) nie podając bliższych szczegółów. Toteż dopiero głębsza analiza znalezionych przywr zdecyduje o ich przynależności systematycznej i o wartości ogólnie przyjętego opisu diagnostycznego rodzaju *Aphanurus* Loos, 1907. Wyniki pracy ogłoszone będą w obszerniejszej publikacji w Acta Parasitologica Polonica.

ОБНАРУЖЕНИЕ СОСАЛЬЩИКА *APHANURUS STOSSICHI*
(MONTICELLI, 1891) LOOS, 1907, У ЛОСОСЯ, *SALMO SALAR* L.
ИЗ БАЛТИЙСКОГО МОРЯ

Резюме

Автор впервые обнаружил означенный вид сосальщика у и притом в столь далеко выдвинутом на север районе Палеарктики (окрест-

ности полуострова Хэль, ок. $18^{\circ}40'$ восточной длины и $54^{\circ}48'$ северной широты). Описанные до сих пор места обнаружения паразита расположены в обоих полушариях ниже 47° северной широты. У найденных экземпляров наблюдается мускулистое расширение устья экскреторного пузыря, которое может считаться измененным, в своего рода сфинктер этого устья, небольшим хвостовым придатком (escoma). Спорные мнения некоторых авторов по вопросу наличия хвостового придатка у рода *Aphanurus* Loos, 1907 не позволяют пока что отнести найденных сосальщиков к новому роду или к новому виду. Автор намерен провести более глубокий анализ материала и литературы, который решит о систематической принадлежности означенных выше гельминтов и о ценности общепринятого диагностического описания рода *Aphanurus*. Итоги будут оглашены в обширной публикации в Acta Parasitologica Polonica.

AN OCCURENCE OF *APHANURUS STOSSICHI* (MONTICELLI, 1891)
LOOS, 1907 IN SALMON, *SALMO SALAR* L. OF THE BALTIC (TREMATODA:
HEMIURIDAE)

Summary

The author finds the species in *Salmonidae* and in the territory of Palearctic, so far advanced to the north (the area of the Hel Peninsula, in long. about $18^{\circ}40'$ E. and latitude $54^{\circ}48'$ N.) for the first time. The so far described stations of the parasite do not reach beyond the 47° of N. latitude on both hemispheres. The specimens found show the presence of a muscled dilatation of the outlet of the excretory vesicle, which may be regarded as a transformation of a small tail appendix (escoma) into a kind of sphincter of the outlet of the excretory vesicle. Divergent views of some authors on the presence of the tail appendix in the genus *Aphanurus* Loos, 1907 do not allow for the flukes found to be assigned to a new genus or species. The author proposes to present a more profound analysis of the material and literature, which will decide the systematic adherence of the worms found and the value of the generally accepted diagnostic description of the genus *Aphanurus*. The results will be presented in a large publication in the Acta Parasitologica Polonica.